

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.553/2020/8. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

A felperesek: Felperes1

(Cím2) I. rendű

Felperes2

(Cím2) III. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Hovanyecz Ügyvédi Iroda

(Cím8,

ügyintéző: dr. Hovanyecz Hajnalka ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

kamarai jogtanácsos

(Cím7)

Az alperes beavatkozója:

Beavatkozó1

(Cím4)

Az alperes beavatkozójának képviselője:

Dr. Sarkadi Julianna ügyvéd

(Cím5)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 56.Pf.636.433/2019/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 24.P.86.516/2019/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 38.100 (harmincnyolcezer-száz), a III. rendű felperesnek 127.000 (százhuszonhétézer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az Országos Mentőszolgálathoz 2013. január 15-én érkezett telefonos bejelentés szerint az I. és III. rendű felperes édesanyja, N.Iné az otthonában elájult. A beállítását követően az alperesnél elvégzett neurológiai vizsgálat során rögzítették, hogy az otthonában tónusvesztéssel járó eszméletvesztése volt, az Országos Mentőszolgálat közlése szerint lehetett vele kommunikálni, paresise nem volt. Az esetleges akut stroke kizárására trombolízis protokoll szerint koponya CT, perfúziós CT, CT angiográfia készült. A vizsgálatok alapján az akut stroke nem igazolódott, az alperes a rosszullét hátterében súlyos ionzavart véleményezett, amelynek pótlását megkezdte, és további kezelés, kivizsgálás céljából a beteget 2013. január 16-án a Kórház1 belgyógyászatára áthelyezte.

[2] Az utóbbi egészségügyi intézményben a 2013. január 17-i konzílium során fejmozgásra fájdalmas arckifejezést tapasztaltak, a bal fül mögötti területen duzzanat és suffusio (véraláfutás, felületes bőr alatti vérömleny), a jobb oldalon, emlőtájon kiterjedt suffusio volt látható. A koponya trauma lehetősége miatt ismételten elvégzett vizsgálat a C.II. csigolya magasságában instabil törést mutatott, kiterjedt medullaris károsodással. Akut idegsebészeti teendőt nem tartottak szükségesnek, külső nyaki gerincrögzítést javasoltak, majd gépi bevezetést és masszív szedálást alkalmaztak.

[3] Az I. és III. rendű felperes édesanyját 2013. január 21-én visszaküldték az alpereshez, ahol megállapították a nyaki gerincvelő sérülését. Idegsebészeti teendőt nem tartottak szükségesnek, az ágyban történő mozgathoz, szállításhoz külső nyaki rögzítő gallért javasoltak, majd további kezelés céljából a Kórház1 intenzív osztályára helyezték át.

[4] 2013. január 30-án a Kórház2-ben elvégezték a C.II. csigolya hátsó műtéti rögzítését az ápolhatóság céljából, mivel ekkor a négyvégtagi bénulás miatt állapotjavulás már nem volt várható.

[5] A 2013. február 1-jén a Kórház1-be visszahelyezett beteg állapota romlott, szedálás nélkül eszméletlenné vált, sokszervi elégtelenség tünetei jelentkeztek, és 2013. február 13-án elhunyt.

[6] N.Iné házastársa, a II. rendű felperes a keresetindítás után, 2018. április 25-én elhunyt. Jogutódja szerződéses örökösként a III. rendű felperes.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] Az I. és III. rendű felperes keresetükben az I. rendű felperes javára 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai, a III. rendű felperes a II. rendű felperes jogutódjaként ugyancsak 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 140.795 forint vagyoni kártérítés (temetési költség), valamint ezen összegek késedelmi kamatai, a III. rendű felperes saját jogán 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és 871.218 forint vagyoni kártérítés (temetési költség és hagyatéki eljárási költség), valamint ezen összegek késedelmi kamatai megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Álláspontjuk szerint az édesanyjuk kezelése során az alperes nem tanúsított az elvárható gondosságnak megfelelő magatartást, annak ellenére ugyanis, hogy egyértelműen tudomással bírt az elesésre, a traumára utaló körülmények fennállásáról, azokat figyelmen kívül hagyta. Állították, hogy az alperes a később megállapított nyaki csigolyatörést nem észlelte, holott az a 2013. január 15-i első CT-vizsgálat alapján felismerhető lett volna, és ezért nem történt meg a nyaki gerinc műtéti stabilizálása, amelynek elmaradása az édesanyjuk teljes bénulásához, majd halálához vezetett.

[8] Az alperesnek és beavatkozójának érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú ítélet és a másodfokú közbenső ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[10] Döntését az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. § (3) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdésére és 348. § (1) bekezdésére alapította.

[11] A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy az alperes a szakma szabályainak megfelelő vizsgálatokat elvégezte, az eljárása megfelelt a stroke-gyanú esetén követendő protokollnak, a felállított iránydiagnózis helyes volt. Rögzítette ugyanakkor, hogy – az elváltozásokat utólagosan értékelve – az alperes által felállított diagnózis téves volt, a CT-felvételek értékelésekor diagnosztikus tévedés történt, az akkor fennállott tünetek alapján azonban fel sem vetődött a nyaki gerincsérülés lehetősége. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a fennállott tünetek és a kórelőzményi adatok ismeretében az alperes a megfelelő diagnózis felállítása érdekében minden szükséges vizsgálatot elvégzett. Lényegesnek tartotta, hogy az első egyértelmű nyaki gerincsérülésre utaló jel a Kórház1 intenzív osztályán 2013. január 16-án elvégzett ideggyógyászati szakvizsgálat megállapítása volt.

[12] Figyelemmel volt arra az idegsebész, traumatológus szakkonzultánsi véleményre, amely szerint az adott esetben nem koponyasérült beteg vizsgálatáról volt szó, továbbá különbséget kell tenni a stroke-gyanú és a sérülés gyanú esetén alkalmazandó betegirányítás, illetve szállítás között, a stroke protokoll szerinti vizsgálatnak pedig nem képezi részét a koponyatörések meglétének vizsgálata és a nyaki gerinc radiológiai átvizsgálása.

[13] A radiológus szakkonzultáns véleményéből kiemelte, hogy a primer CT-vizsgálat alapján a friss stroke kizárható volt, a felvételen azonban ábrázolódott a koponyatetőn a subgaleális hematóma és a C.II. csigolya elmozdulás nélküli darabos törése. Azt, hogy a csigolyatörést nem vették észre, a kiegészítő szakvélemény alapján diagnosztikus tévedésnek minősítette, de annak a halál bekövetkezésével való közvetlen okozati összefüggésének fennállását nem tartotta megállapíthatónak.

[14] Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a már hivatkozott diagnosztikus tévedésen túlmenően a keresetben állított károkozó magatartást nem tanúsított, nem szegte meg a szakmai szabályokat, és az elvárható gondosságnak megfelelően járt el.

Megállapította továbbá, hogy bár számos olyan ok merült fel, amely közvetetten a felperesek hozzátartozójának halálához vezetett, de a halálának az alperes által végzett ellátással való okozati összefüggésének fennállása nem volt bizonyított.

[15] A II. és III. rendű felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenő ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította az alperes kártérítési felelősségét néhai N.Iné 2013. január 15-i és 16-i, alperesnél történt kezelése során a tévesen felállított diagnózis és ezzel összefüggésben elkövetett szakmai mulasztások miatt az I. rendű felperesnek okozott nem vagyoni és a III. rendű felperesnek okozott vagyoni és nem vagyoni károkért.

[16] Az Eütv. 77. § (3) bekezdése mellett felhívta az Eütv. 136. § (1) bekezdését, valamint (2) bekezdés c) és n) pontját.

[17] A peradatok alapján nem tartotta vitathatónak, hogy a tónustalan összeesés tényét a mentős esetlap tartalmazta, a bejelentő a felperesek hozzátartozóját a földön fekvő találta. Arra is utalt, hogy az alperes ugyan az esetlap átvételét elismerte, azt az egészségügyi dokumentáció részeként megőrizte, ezt a jelentős ténytet mégsem vette át, az ambuláns lapon nem rögzítette, és ezzel a fentiekben megjelölt jogszabályhelyek által előírt dokumentációs kötelezettségét megszegte. Ezt a mulasztást a másodfokú bíróság úgy értékelte, hogy az alperes önmagát zárta el a jelentős ténynek a diagnózis felállítása, a helyes kezelés meghatározása során történő értékelésétől.

[18] Megállapította, hogy az alperes a fizikális vizsgálatot nem az elvárható gondossággal végezte el: a hajas fejbőr alatti – a radiológus szakkonzultáns véleményében és a kiegészítő szakvéleményben is rögzített – vérömlenyt nem észlelte, továbbá nem ismerte fel a fekvő felvételen nehezen, de látható C.II. csigolya testére terjedő elmozdulás nélküli darabos törés fennállását. Emellett az alperes mulasztásként értékelte annak figyelmen kívül hagyását, hogy a jobb felső végtag átmeneti bénulása, amely oldódott, nemcsak az iránydiagnózisként felállított stroke-ra, hanem a nyaki gerincsérülésre is utalhatott.

[19] Rámutatott: az adott időben fennálló tünetek, panaszok alapján felállított iránydiagnózis helyes volt, arra tekintettel az alperesnek a stroke protokoll szerint kellett eljárnia, és az akut stroke fennállását a vizsgálati eredmények alapján kizárta; a meglévő tünetek, panaszok alapján – különös tekintettel a fejmozgatás fájdalmasságára – azonban nem az elvárható gondossággal járt el, mert a trauma vonatkozásában vizsgálatokat nem folytatott. Nem értett egyet azzal, hogy a további megfigyelés nem volt indokolt, mivel a súlyos ionzavar fennállása azt nem tette szükségtelemné. A megfigyelés hiányának, a neurológiai státusz ellenőrzése elmaradásának következményét pedig abban határozta meg, hogy az átszállításkor fennállott tényleges állapot utólag nem volt megállapítható, amit az alperes terhére kellett értékelni.

[20] Hangsúlyozta, hogy a szakvéleményből kitűnően a csigolyatörés időben történő felismerése és műtéti ellátása esetén a felperesek hozzátartozójának reális esélye lett volna az életben maradásra. Erre figyelemmel rögzítette: az alperes annak bizonyításával tudta volna magát kimenteni, hogy a halál az időben elkezdett, adekvát terápia alkalmazása ellenére is bekövetkezett volna. Ezzel szemben a szakvéleményt egyértelműnek tartotta a tekintetben, hogy a gerincstabilizáló műtét elvégzése esetén a csigolyatörés enyhe panaszok hátrahagyásával gyógyult volna.

[21] Mindezek miatt azt állapította meg, hogy az alperes mulasztása következtében a csigolyatörés ellátatlansága vezetett a négyvégtagi bénuláshoz, az abból adódó hosszas fekvés, legyengült védekező rendszer és a gyógyszerigények megváltozása miatt következett be a bélátfűródás, amely gennyes hashártyagyulladásához vezetett, majd a kialakult sokszervi

elégtelenség a halált okozta. Miután tehát az okfolyamatot az alperes mulasztásai indították el, nem tartotta elfogadhatónak, hogy a felperesek az okozati összefüggés fennállását nem bizonyították.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[23] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdését, 177. §-át, 182. § (3) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, 213. §-át és 221. §-át, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, az Eütv. 77. § (3) bekezdését, 119. §-át és 126. §-át jelölte meg.

[24] Álláspontja szerint a jogerős közbenső ítélet nem felel meg a közbenső ítélettel szemben támasztott törvényi követelményeknek, annak rendelkező részéből ugyanis nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság a kártérítési felelősségét mely felróható magatartások miatt állapította meg. Állította, hogy az okozati összefüggés fennállásával kapcsolatban tett megállapítás ellentétben áll a perben felvett bizonyítás eredményével, továbbá e tekintetben a jogerős közbenső ítélet rendelkező része és indokolása egymással ellentétes.

[25] Hivatkozott arra, a másodfokú bíróság az indoklási kötelezettségét nem teljesítette, mivel a kártérítési felelősség kérdésében okszerűtlen következtetésre jutott, a releváns bizonyítékokat nem tüntette fel, és a szakértői bizonyítás lényeges megállapításainak legnagyobb részére egyáltalán nem tért ki.

[26] Kiemelte, hogy a felperesek a kártérítési felelősség feltételeinek fennállását nem bizonyították, és a másodfokú bíróság a kimentési kötelezettséget tévesen értelmezte. Az utóbbi kapcsán utalt arra, hogy általános, mindenre kiterjedő kimentési kötelezettsége nincs, és a kimentésnek mindig a bizonyított kezelési hibához kell kapcsolódnia.

[27] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság szakkérdésben, a perben kirendelt szakértő szakvéleményétől eltérően foglalt állást, a szakvéleményt és a további bizonyítékokat tévesen értékelte, azokból okszerűtlen következtetéseket vont le.

[28] Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy nem merült fel olyan bizonyíték, amely a felperesek hozzátartozójának elesését, annak körülményeit, valamint a sérülésnek az elesés miatti bekövetkezését támasztották volna alá. Ebben a körben hivatkozott az Országos Mentőszolgálathoz érkezett bejelentés felvételére, a mentési dokumentációs lap tartalmára, a II. rendű felperes személyes előadására, a mentőorvosnak és a saját orvosainak tanúvallomásaira. A jogerős közbenső ítélet indokolását annyiban önellentmondásosnak is tartotta, hogy a szerint az adott időben fennállott tünetek, panaszok alapján felállított iránydiagnózis helyes volt, és a stroke protokoll szerint kellett eljárnia. Ezzel összefüggésben lényegesnek tartotta, hogy a szakvélemény szerint az adott állapotnak megfelelő vizsgálatokat elvégezte, a szakmai szabályokat betartotta, és a CT-vizsgálat értékelése – az iránydiagnózist figyelembe véve – megfelelő volt. Ehhez képest tévesnek tartotta a másodfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy nem az elvárható gondossággal járt el, amikor a trauma vonatkozásában vizsgálatokat nem folytatott.

[29] Hiányolta a másodfokú bíróság részéről annak figyelembevételét, hogy az idegsebész, traumatológus szakkonzultáns véleménye szerint a mentővel való beszámítást indokló eszméletlen állapot tónusvesztéssel járó rosszullétet követően alakult ki, továbbá szigorúan elkülönítendő a stroke-gyanú és a sérülés-gyanú esetén alkalmazandó betegirányítás, illetve szállítás. Ugyanezen szakkonzultáns részéről lényeges megállapításnak tartotta, hogy ha a

beszállítást követően azonnal észlelésre kerül a II. nyaki csigolya törése, az sem indikálta volna a műtéti ellátást. Emellett érvelése szerint a szakvélemény is alátámasztotta, hogy stroke protokoll esetében a koponya CT-vizsgálatot nem kötelező csontablakkal nézni.

[30] Azon túlmenően, hogy alapvetően vitatta a másodfokú bíróságnak az okozati összefüggés fennállásával kapcsolatban kifejtett jogi álláspontját, az okfolyamat elindítását nem tartotta elegendőnek az okozati összefüggés megállapításához. Hivatkozott az e körben értékelhető szakértői megállapításokra, és azok ismeretében helyesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy a felperesek az okozati összefüggés fennállását nem bizonyították.

[31] Mindemellett állította, hogy a felperesek a reális esély fennállását, annak az általa nyújtott ellátással összefüggésben történt elvesztését sem bizonyították.

[32] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben elsődlegesen – a felülvizsgálat kizártságára hivatkozással – a felülvizsgálati kérelem részben, a vagyoni kártérítés tekintetében való hivatalbóli elutasítását, másodlagosan a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

[33] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[34] A Kúria a régi Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős közbenső ítélet az alperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.

[35] Mivel a felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítására irányuló kérelmet is előterjesztettek, ezért a Kúriának – a régi Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontjára is figyelemmel – elsődlegesen ebben a kérdésben kellett állást foglalnia.

[36] A felperesek a régi Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálatot kizáró ok fennállását állították. Arra hivatkoztak, hogy mivel az általuk érvényesített vagyoni kártérítési igények együttes összege nem haladja meg az említett jogszabályhely által megjelölt 3.000.000 forintos értékhatárt, ezért a jogerős közbenső ítéletnek az alperes vagyoni károkért való kártérítési felelősségét megállapító rendelkezése ellen felülvizsgálatnak nincs helye. Ez az álláspont azonban téves. Kiindulni – a felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltakkal egyezően – abból kellett, hogy az 1/2009. Polgári jogegységi határozat szerint nincs helye felülvizsgálatnak az olyan vagyoni jogi ügyben hozott jogerős közbenső ítélet ellen, amelyben a keresettel érvényesített követelés értéke nem haladja meg a régi Pp. 271. § (2) bekezdésében megállapított értékhatárt. A felperesek által ugyancsak felhívott 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 1. pontjára is figyelemmel kellett venni, amelynek értelmében a jogerős határozat több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén valamennyi felülvizsgálatot kizáró ok meglétét, illetve hiányát, továbbá adott esetben az értékhatárkorlát alóli kivételt fennálltat a Kúria a rendelkezésenként külön-külön hivatalból vizsgálja. Az ehhez fűzött indokolás azt a – különösen gyakorinak minősített – esetet nevesíti, amikor a jogerős ítélet az értékhatárkorlátot el nem érő összegű vagyoni és nem vagyoni kártérítésben (sérelemdíjban) marasztaló rendelkezést egyaránt tartalmaz, amelyek közül a törvény korlátozó rendelkezése hiánya folytán érdemben csak a nem vagyoni kártérítés (sérelemdíj) tárgyában hozott rendelkezés bírálható felül. A felülvizsgálati

kérelemnek a felperesek által indokoltnak tartott részbeni hivatalbóli elutasításának az adott esetben ennek ellenére sem lehetett helye. A régi Pp. 271. § (2) bekezdésében hivatkozott régi Pp. 25. § (3) bekezdésének a valódi személyi és/vagy tárgyi keresethalmazat esetén alkalmazandó szabálya ugyanis az összes követelések összeadásával rendeli meghatározni a per tárgyának értékét. E számítás szerint a perérték, s egyúttal a a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték 7.512.013 forint volt. Következésképpen a felülvizsgálati kizártságának hiányában a jogerős közbenső ítéletet teljes terjedelmében érdemben kellett felülvizsgálni.

[37] A felperesek ugyanakkor helyesen utaltak arra, hogy a felülvizsgálati kérelem a megsértett jogszabályhelyek között megjelölt Eütv. 119. §-ával és 126. §-ával kapcsolatban jogi érvelést nem tartalmaz. A PK vélemény 3. pontja a felülvizsgálati kérelemnek a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi kellékei tekintetében a jogszabálysértésre hivatkozás indokainak ismertetését is megköveteli, és a PK vélemény 4. pontja értelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozás esetén valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell e tartalmi követelményekkel. Emellett az Eütv. fenti rendelkezéseinek sérelmére alapított felülvizsgálati támadás azért sem volt érdemben vizsgálható, mert azokat a másodfokú bíróság a jogerős közbenső ítéletének meghozatalakor nem alkalmazta. A jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH 2017.232.II., BH 2002.283.II.). A felülvizsgálati ellenkérelemben kifejtettekkel szemben viszont a felülvizsgálatnak a régi Pp. 164. § (1) bekezdése megsértésének vizsgálatára ki kellett terjednie, mivel az ezzel összefüggő jogi indokokat a felülvizsgálati kérelem – a régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenységhez kapcsolódóan – tartalmazta.

[38] A másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben állított eljárási hibákat nem vétett. A közbenső ítélet hozatalának a régi Pp. 213. § (3) bekezdésében előírt feltétele, a jogvitának a keresettel érvényesített jog fennállása és a felpereseket ennek alapján megillető követelés összege (mennyisége) tekintetében való elkülöníthetősége – az alperes által sem vitatottan – fennállt. A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős közbenső ítélet a közbenső ítélettel szemben támasztott tartalmi követelményeknek is megfelelt, annak rendelkező része ugyanis az alperes kártérítési felelősségét megalapozó, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése által megkövetelt szükségképpen feltételei fennállásának rögzítette, és azok között beazonosítható módon nevesítette az alperes károkozó magatartását, egyúttal meghatározta a kártérítési felelősség terjedelmét. A megszővegezésében emiatt kellő részletességű rendelkező rész az alperes felülvizsgálati hivatkozásával szemben a határozat indokolásával sem állt ellentétben, mivel a másodfokú bíróság a határozat indokolásában a rendelkező résszel összhangban határozta meg az alperes felelősségkeletkeztető mulasztásait, és kifejtette azoknak a keresetben megtéríteni kért, a hozzátartozó halála miatt bekövetkezett károkkal való okozati összefüggését alátámasztó indokait. Miután pedig a másodfokú bíróság – az elsőfokú bíróságtól eltérő – bizonyítékmérlegelésének szempontjairól számot adott, s az ily módon megállapított, a per eldöntése szempontjából lényeges tényekből levont, a kártérítés felelősség megállapításának alapjául szolgáló jogi következtetéseit ismertette, a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségét is teljesítette.

[39] Jóllehet a másodfokú bíróság a dokumentációs kötelezettség alperes általi megszegését is megállapította, a jogerős közbenső ítélet indokolásában e körben megjelölt jogszabályhelyek, az Eütv. 136. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés c) és n) pontja sérelmére alapított felülvizsgálati támadása az alperesnek nem volt. Ehelyett azt a ténymegállapítást vitatta, hogy a felperesek hozzátartozója a mentővel való beszállítása előtt

elesett, és ennek következtében érte sérülés. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor a másodfokú bíróság helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget annak, hogy a tónustalan összeesés tényét a mentős esetlap rögzítette, amelyet az alperes igazoltan átvett, és az az egészségügyi dokumentáció részét képezte. Ezen túlmenően az alperes az eséről szóbeli tájékoztatást is kapott, amelyet az Országos Mentőszolgálat írásbeli nyilatkozata és a mentőorvos tanúvallomása is alátámasztott. Mindezt személyes meghallgatásán a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő úgy értékelte, hogy az alperesnek a tónustalan összeesés tényét az ambuláns lapon fel kellett volna tüntetnie. A másodfokú bíróságnak a felülvizsgálati kérelemben kétségbe vont fenti ténymegállapítás alapjául szolgáló bizonyítékmérlegelése ezért nem volt okszerűtlen, s emiatt nem sértette a régi Pp. 206. § (1) bekezdését.

[40] A szakértő alkalmazásának a régi Pp. 177. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei nem kétségesen fennálltak, az elsőfokú bíróság erre tekintettel rendelte el a felperesek által indítványozott orvosszakértői bizonyítást. A szakvélemény kiegészítése a felek észrevételeire figyelemmel írásban és szóban is megtörtént, az elsőfokú bíróság a szakértőt és a szakértői vizsgálatba bevont szakközreműködőt – a felperesek által megbízott magánszakértő tanúkénti kihallgatásával egyidejűleg – személyesen hallgatta meg. Az alperes ehhez képest a felülvizsgálati kérelmében ugyan lényeges eljárási szabálysértésként hivatkozott a régi Pp. 182. § (3) bekezdésének megsértésére, de a szakvélemény aggálymentességét nem tette vitássá, és nem jelölt meg olyan aggályossági okot, amely az utóbbi jogszabályhely által nevesített további bírói intézkedés alkalmazását tette volna indokolttá. Ezzel szemben azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság szakkérdésben a szakvéleménytől eltérően foglalt állást, és a szakvéleményt tévesen értékelte. Ez a felülvizsgálati hivatkozás ugyanakkor az alábbiak miatt nem tekinthető megalapozottnak.

[41] A szakértő a már említett személyes meghallgatásakor több, a kereset jogalapjában való megalapozottsága szempontjából lényeges, a korábbiaktól részben eltérő megállapítást is tett, amelyeket – a felpereseknek a fellebbezésükben és a felülvizsgálati ellenkérelmükben is kifejtett álláspontjával egyezően – a szakvélemény részeként, annak szóbeli kiegészítéseként kellett figyelembe venni. Ilyen megállapításnak minősült az, hogy ha az ambuláns lapon a diagnózisok között szerepelt volna a tónustalan összeesés ténye, és erre tekintettel nyakrögzítőt alkalmaztak volna, akkor a CT-vizsgálatot csontablakkal is kötelező lett volna elvégezni. Ennek jelentősége abban állt, hogy a szakvélemény szerint már az első CT-vizsgálatnál látszott a csonttörés, de azt a leletező nem ismerte fel. A szakértő arról is nyilatkozott, hogy mivel a felperesek hozzátartozóját a stroke protokoll szerint vizsgálták, ezért a szóban forgó CT-vizsgálat során a vérömlenyre utaló szögletképződést sem ismerték fel. A szakértő egyértelmű álláspontja az volt, hogy a beszállítás napjára rögzített tünetek alapján fel kellett, hogy merüljön a trauma lehetősége, és – az Országos Mentőszolgálat munkatársainak szóbeli tájékoztatása nélkül is – gondolni kellett volna a nyaki gerinc sérülésére. Mindezek miatt a szakértő az alperes diagnosztikus tévedését állapította meg.

[42] A diagnosztikai tévedés akkor nem szolgál kártérítési felelősség alapjául, ha az egészségügyi szolgáltató a helyes diagnózis felállítása érdekében megtett minden, a szakma szabályai szerint indokolt intézkedést, illetve tevékenysége megfelelt az elvárható gondosságnak is (BH 2020.109.). Ennek, az Eütv. 77. § (3) bekezdésében megfogalmazott magatartási követelménynek való megfelelést azonban az adott esetben – a fentebb írtak szerint – a szakvélemény cáfolta. A másodfokú bíróság arra tekintettel helyesen rögzítette, hogy az alperes a meglévő tünetek, panaszok alapján nem az elvárható gondossággal járt el, mert a trauma vonatkozásában vizsgálatokat nem folytatott; mint ahogy azt is helytállóan értékelte az alperes terhére, hogy a megfigyelés hiánya, a neurológiai státusz ellenőrzésének

elmaradása miatt a felperesek hozzátartozójának az átszállításakor tényleges állapota utólag nem volt megállapítható.

[43] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a reális gyógyulási (túlélési) esély fennállását is vitatta. A kártérítési felelősségnek a gyógyulási (túlélési) esély elvesztése (csökkenése) valóban csak akkor lehet alapja, ha reálisan fennállt a károkozó magatartás időpontjában (Kúria Pfv.III.20.801/2011/3., Pfv.III.22.587/2017/8.). A Kúria – az alperes által is felhívott – Pfv.III.20.381/2015/4. számú ítéletének indokolásában kifejtette: a reális esély jogi tartalmát abszolút módon meghatározni nem lehet, ennek mércéje nincs, de az adott tényállás mellett a bíróság meghatározhatja azt, hogy mikor veszett el az orvos hibájából olyan esély, amely akár a mértéke, akár a tartalma miatt kártérítési felelősséget keletkeztet, illetőleg mikor van szó olyan esélyről, amely nem jár felelősséggel. A konkrét esetben a szakértő a felperesek hozzátartozójának a gyógyulásra, az életben maradásra való esélyének mértékét ugyan nem számszerűsítette, de a másodfokú bíróság által helyesen értékelt megállapításai nem hagytak kétséget annak reális jellegét illetően. Azok szerint a csigolyatörés felismerése és ellátása után reális esély lett volna az életben maradásra, a felperesek hozzátartozójának halála nagy valószínűséggel elkerülhető lett volna, és ehhez képest a törés késői felismerésével a gyógyulási esélyei nagymértékben csökkentek.

[44] Az utóbbiak ismeretében kellett vizsgálni az alperesnek az okozati összefüggés hiányával kapcsolatos felülvizsgálati támadásának megalapozottságát. Ennek során pedig abból kellett kiindulni, hogy a gyógyulási esély csökkenését, elvesztését nem az okozatosság, hanem a felróhatóság körében kell értékelni (Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.25.585/2000/5., Pfv.III.26.674/2000/7., Pfv.III.21.790/2007/3., Kúria Pfv.III.22.388/2016/6.). Ez azt jelenti, ha van orvosi hiba, az egészségügyi szolgáltató csak annak bizonyításával mentesülhet a felelősség alól, hogy a hiba nélkül sem maradt volna esély a gyógyulásra (Kúria Pfv.III.22.375/2016/6.). Mivel azonban az adott esetben a bizonyítás eredménye éppen ennek ellenkezőjét támasztotta alá, a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg az alperes felróható mulasztásai és a felperesek hozzátartozójának halála közötti okozati összefüggés fennállását.

[45] Mindezek miatt a jogerős közbenső ítélet – az előzőekben már megjelölt eljárásjogi jogszabályhelyek mellett – a régi Pp. 164. § (1) bekezdését, valamint az Eütv. 77. § (3) bekezdését és a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését sem sérti.

[46] A Kúria a kifejtettkre figyelemmel, a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

[47] A Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott régi Pp. 78. § (1) bekezdése és a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II.1. pontja szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára, (5) és (6) bekezdésére, valamint 4/A. § (1) bekezdésére tekintettel kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperesek – a kifejtett jogi képviseleti tevékenység arányában megállapított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[48] Az alperes teljes személyes illetékmentessége [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja] miatt le nem rótt, az Itv. 39. § (1)

bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

[49] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet 27. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[50] A közbenső ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. május 5.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM